

Отечественымдс дорјом ем свјашченнөй долг Коми АССР-са быд гражданилөн. Рөдиналы изменитөм: присагаыс кежөм, врагладорө вужөм, государствоса военнөй вынјорлы ушщерб вөчөм, шпiонаж — карајтчөны закон став стрөглуннас, кызі медса ыжыд злодејство вөчөм.

Коми АССР-са Конституцијалөн проект 104-d статта.

Мыј жылыс гижө „Правда“

Юн 11-өд лунө „Правда“ лезб передовөй статта ташөм заголовкөн:

„Иностраннөй буржуазнөй разведкалөн кризис“.

„Талун,—шусө передовөйын,—ми јөзөдам СССР-са Прокуратуралыс јуөртөм поличнөйөн кутөм 8 шпiоннөс судб сөтөм жылыс. Өтик иностраннөй государстволөн најмитјас, рөдиналөн подлешөй изменникјас, налөн вөли асланыс хожајевасаң заданије: „став верманас способјасөн орөдны вынјорсө Рабоче-Крестанскөй Краснөй Армијалыс—СССР-са народјасөн радејтана фетишщелыс, орөдны дорјысан вынсө рабочөйјаслөн да крестаналөн мирын медвоздса социалистическөй государстволыс. Тухачевскіј, Јакір, Уборевич, Корк, Ејдеман, Фельдман, Примаков, Путьна—өни разгромитөм фашистскөй разведчикјас шпiонскөй јадройн участникјаслөн кујим пөв презреннөй, ненавистнөй нимјас.“

„Көкјамыс шпiон,—гижө „Правда“, — кодјас талун сувтасыны Верховнөй Судса специалнөй судебиңјі присутствије вожд, вөлины өтик иностраннөй государстволөн зев важнөй отрадөн, коді (иностраннөй государствоыс) торја активнөй СССР-ө шпiонјасөс мөдөдөмын. Фашистскөй хожајевас тајө јадройс вылө пуктылысны ыжыд нафеждајас да та вөсна гөгөрвоана сјјө омалөмыс, кодбөс лептис буржуазнөй, торјөн-нын фашистскөй печат тајө шпiонскөй бандасө арестујтөм куза. Антисөветскөй клевета куза төдса Геббелс министрстводөн инспірујтөм германскөй печат бөрја лунјасө дугдывтөг омалө „СССР-ын гырыс военнөй смещенијејас да арестјас жылыс“, коді-пө бытө чутлы абу „сөветскөй властлөн кризис“.

Шпiонјаслыс восьмјорка

разоблачитөм, кыз „сөветскөй власт слаблун“ жылыс петкөддлыны тешкод зилөмјасыс, выдајтөны јурнас фашистскөй печатса көзаинјасөс. Тајө бандајасөс разоблачитөмыс да сы вылын судыс ем сөветскөй стројлыс ыжыд вынјорсө, могушщевосө да несокрушимостсө петкөдлөм.

Фашистскөй адвокатјас сувтөдөны аснысө тешкод положенијөс. Најө асныс мөдөдөны мијанө асныныс разведчикјасөс, а кор сөветскөй властлөн органјас разоблачајтөны, куталөны најөс поличнөйөн, секи тајө господаыс горзөны шпiонјас динө бытөкө петкөдлан безчеловечност жылыс. Сөмын наивнөй простакјас реакционнөй прессалыс тајө горзөмјасөс вермасны примитны чистөй монета пыди. Збыл вылассө, сиз зев бура гөгөрвоөны здравөја мөвпалыс став јөз, мыј тајө горзөмјасыс ем абу мыјкө мөдтөр, кыз воштөм шпiонјас вөсна бөрдөм, кодјас вылө пуктывылысны сөщөм ыжыд нафејаяс. Өтик иностраннөй государстволыс медбөрја военнө-шпiонскөй јадро пасвартөмыс—чорыд кучкөм војна озтысјас куза да Краснөй армијалыс вынјорсө орөдан да СССР-са народјасөс нартітан најө планјас куза.

„Тајө пасвартөмыс висталө не сөветскөй власт „кризис“ жылыс, а капиталистическөй странајасса разведка кризис жылыс.“

Суд ердөдас помөз,—индө вожд „Правда“,—став сјјө подлөј тујјасөс, методјасөс, пријомјасөс, кушөмјасөн военнө-шпiонскөй группа көсјис вөчны мијан великөй Краснөй армијалыс разгром, көсјис СССР-лы пораженіје да помещщикјаслыс да капиталистјаслыс власт бөр сувтөдөм могыс јујасөн кистны рабоче-кре-

станскөй вiр. Нөкор не пөртны оломө тајө подлөј мечтајасөс! Сөветскөй Социалистическөй Республикајаслөн великөй Союз нимсаң, мијан странаса став народјас нимсаң Верховнөй судлөн специалнөй судебнөй присутствије сетас шпiонскөй фашистскөй отребјелы сјјө гнуснөй фелөјас серті тыр мераөн.

Ыжыд да свјашченнөй лөглуныс мијан рөдинаса став ужалысјаслөн народ врагјас динө—шпiонјас, диверсантјас, вредителјас динө, став на динө, коді көсјө пөганитны зирдалыс сөветскөй му германө-јапонскөй фашизм пөж дукөн. Сөветскөй народ кутас суфитны шпiонскөй бандасө великөй Сталинскөй Конституцијаса 133-өд статтакөд тырвылө лөгалөмөн, кодлөн: „рөдиналы измена, присага нарушитөм, враг дорө вужөм, государствоса военнөй вынјорлы ушщерб вөчөм, шпiонаж—карајтчөны закон став стрөглун серті, кыз медса сөкыд злодејаније“.

„Сөветскөй разведкалөн бөителност,—гижө „Правда“, — НКВД органјаслөн, кодөн вескөдлө Лежов јорт, кодлөн кывјасыс оз торјаны фелөкөд, бөителност орөдис шпiонскөй восьмјоркалыс подлөј ужсө. Военнө-шпiонскөй группаөс разгромитөм, кодкөд фашистјаслөн вөли јитчөма уна нафеждајас,—јарјугыда петкөдлө буржуазнөй разведкалыс кризис, закат. Тајө разгромыс сөветелствујтө, мыј СССР-ө шпiонјасөс да диверсантјасөс мөдөдөмын быд выл бостчылөм лөб аскадө орөдөма. Сөветскөй разведка јонмө, быдмө, сөвмө. Медым трепещитасны став шпiонјас, диверсантјас да морт высјас. Сөветскөй разведка петкөдлас, мыј вылө сјјө способнөй“.

(ТАСС)

Мыјла нужалис Вөјимын кылөдчөм

Пал вөрпунктын кылөдчөм таво јона нужалис. Вөјим ју куза катка помалөма сөмын-на јун 8-өд лунө, јун 10-өд лун кежлө став вөр петис Ежва ју вылө.

Первичнөй молөвөј кылөдчөм Вөјим ју куза лөј нужөдөма сы вөсна, мыј ју вывса началник Шешуков ужсө дезорганизујтис. Кылөдчысјаслы олан условије ез вөв лөсөдөма, баракјас оз тырмыны. Баракјасын најт. Костысанін ез вөв, мыј вөсна став паскөмсө ужалысјас костисны сјјө-жө баракын, көні і олісны. Газетјас кылөдчиг чөж ез вөвлыны. Кылөдчысјас пөв-

сын массово-разјаснителнөй уж нуөдөм Шешуков лыддө ковтөмөн, сјјө шуө: „өни-өд ставыс-нын быдтор төдөны мијанса унжык, болгөмысд пөлзасыс нинөм оз лө“. Рабочөјјас дорө ез і воливлы, кыс-нын ескө производственнөй вөпросјас обсуждајтны, техучоба кытыртны, весиг рабочөјјаскөд ез сорнитлы.

Кылөдчөмын стахановецјасөс да бура ужалысјасөс Шешуков кылөдчиг чөж ез төдлы, лөдырјаскөд некущөм тыш ез нуөд. Кылөдчанинө ужалысјасөс ез закреплајт, кылөдчиг чөж јөзыс пыр ветлисны сиктыс

кылөдчанинө, кылөдчанинсаң сиктө, 40 морт дорыс унжык ез і чукөрмыв.

Кылөдчан уж вылын ужалөмыс рөшщөт вөчигөн Шешуков ыбса ужалысјаслыс, кодјас волисны Вөјимө ужаны, уждонсө чинтө. Апрель 15-өд лунсан мај төлыс помөз ју весалан уж вылө вөчисны 2400 ужалан лун. І тајө ју весалөмыс рөскөдө Шешуков өни сујө мол вөтлөмө, вескыдакө шуны, водтөдө ыбса кылөдчысјас вылө. Уждонсө ужалысјаслы, сиз-жө, мынтө өткода. Мыјөн ыбса кылөдчысјас, ферт, абу доволөнсө. Безносиков.

Ставсојузса Коммунистическөй (большевикјас) Партија Центральнөй Комитетсан

ВКП(б)-лөн Центральнөй Комитет пыдиа шөгөмөн јуөртө партијасөс, рабочөй классөс да став ужалыс јөзөс, мыј јун 12-өд лунө 1 час 50 минутын, Москваын недыр висөм бөрын, кулі партијалөн важ шлен, В. І. Ленинлөн матысса отсасыс, ССР Сојузса СНК бердын Сөветскөй Контроль Комиссија бјуроса шлен—Маріја Ілјиншна Улјанова јорт.

Улјанова јортлөн кулөм, коді ассыс став олөмсө сетис коммунизм фелөлы, ем ыжыд воштөм партијалы да ССР Сојузса став ужалыс јөзлы.

М. І. Улјановалөн олөмыс, Ленин—Сталин фелөлы сылөн преданност да ужалыс јөз динө чуткөй отношеније лөасын став партијнөй і непартијнөй большевикјаслы коммунизм победа вөсна беззаветнөй тыш примерөн.

Ставсојузса Коммунистическөй (большевикјас) партијалөн Центральнөй Комитет.

ССР Сојузса Народнөй Комиссарјас Сөветсан

ССР Сојузса Народнөй Комиссарјаслөн Сөвет пыдиа шөгөмөн јуөртө ССР Сојузса СНК бердын Сөветскөй Контроль Комиссија бјуроса шлен, Сөветскөй Контроль Комиссијаын жалобајас куза бјуроса јуралыс Маріја Ілјиншна Улјанова кулөм жылыс, коді лөј јун 12-өд лунө, 1 час 50 минутын.

ССР Сојузса Центральнөй Исполнительнөй Комитетсан

ССР Сојузса Центральнөй Исполнительнөй Комитет пыдиа шөгөмөн јуөртө коммунизм фелө вөсна зев преданнөй борец ССР Сојуз ЦИК-са шлен М. І. Улјанова јорт кулөм жылыс, коді лөј Москва карын тавоса јун 12-өд лунө.

Радејтана друглы да уж куза јортлы

Мунис мијан диныс замечательнөй друг да јорт, большевикјас партијалөн важ активнөй фејател, коді преданнөја тышкыс Ленин—Сталин фелө вөсна.

Том кадсан, 1896-өд воын, кор вөли высшөй женскөй курсјас вылын велөдчысөн, Маріја Ілјиншна принімајтө фејателнөй участіје студентескөй гуса организацијајасын, да 1899-өд воын сјјөс арестујтөны Москваын, мыј бөрын пөлиціја торја надзор улын мөдөдөны Ничиј Новгородө.

Тајө кадсаыс Маріја Ілјиншалөн олөмыс партијасыс торјөдны поэтөм, сылөн активнөй ужыс временнө дугөдчывлө сөмын арестјасөн да ссылкајасөн.

Маріја Ілјиншна—Владимир Ілјич Ленинлөн матысса друг, сылөн преданнөй да вернөй отсасыс да секретар.

Ставөн, коді өтлааслывлис Маріја Ілјиншакөд уж кузаыс, встречајтисны сыын отзывчөвөй, внимателнөй јортөс. Маріја Ілјиншна вөли уна лыда нитјасөн

јитчөма рабочөјјаскөд, кол, хозяйкјаскөд да Сөветскөй Сојузса интеллигенцијакөд. Вит во чөж Маріја Ілјиншна возглавляјтис жалобајас куза бјуро первой ВКП(б) ЦКК-ын да СССР-са НК РКК-ын, а сы бөрын Сөветскөй Контроль Комиссијаын. Став аслас ужө Маріја Ілјиншна пуктис ужалыс јөзөс ассыс став радејтөмсө. Сјјө вөли зев чуткөј да внимателнөй ловја морт динө, кытчө велөдис мијанөс Ленин да быд лун велөдө Сталин јорт.

Пыр массаөн кыщалөм сјјө, сылы лөсалана чуткөстөн, кывзис сөлөм дојдана вөпросјас—норасөмјас. І олөмыс сылөн ориужалан пост вылын, Сөветскөй Контроль Комиссија жалобајас куза бјуроса сјјө рабочөй помещенијеын.

Став олөмсө сетис Маріја Ілјиншна Ленин—Сталин партија фелө вөсна, рабочөй класс фелө вөсна, коммунизм вөсна.

СССР СНК бердса Сөветскөй Контроль Комиссија.

Став јозон Конституција проект обсуждајтөм

Обсуждајтөны да велөдөны Конституцијалыг проект

Лөзымын паскыда мунд Комі АССР-са Конституција проект обсуждајтөм да велөдөм. Конституцијалыг проект обсудитөм да сїдөс велөдөм могыс нубдөма 8 собрание, шымыртөма 170 мортөс.

Конституција проектөн колхозникјасөс пыдысан гөдмөдөм могыс первојсө вөлі нубдөма сїктса активлөн собрание, участвүтис 10 морт да агитколлектив шленјасөс инструктирујтөм, участвүтис 15 морт.

„Урожај“ колхозын нубдөма 3 собрание—өтік обмишдөс да кыкөс—бригада-

јасын, шымыртөма 52 мортөс. Кујбышев нима колхозын нубдөма общдөй собрание, участвүтис 39 морт. „Лозунг“ колхозын нубдөма общдөй да өтї бригаднөй собрание. Колхозникјас быдлаын ошкөны да пөса чөдмалөны Комі АССР-са Конституцијалыг проект.

„Лозунг“ колхозса колхозникјас ыжыд кыпыдлу- нөн ошкөны Комі АССР-са Конституцијалыг проект да сїдөс велөдөм могыс индїсны торја лунјас. Велөдчїны көсјысїсны воывлыны став колхозникјас.

Старцева.

Уна во-на кута воспїтывајтны шуда челадөс

Ме уна пөв лыддї Комі АССР-са Конституцијалыг проект, кодөс лөсөдөма Сталинскөй Конституција пөдув вылын. Тајдө докумен- тыс менө томмөдө, кыпөдө ужавны нөшта-на буржыка.

Партија да правїтельство меным доверїтисны воспїтывајтны шуда челадөс. Мем зев окота уна-уна во- на нөшта велөдны да воспїтывајтны челадөс, кодјас воздө кутасны нуны шуда, гажа олөмсө да стрөитны коммунизм.

Комі областөс преобра- зујтөма Комі АССР-ө. Тајдө ез ло прөста. Комі ужалыс јөз шедөдїсны зев ыжыд вермөмјас большевїстскөй партија вескөдлөм улын, роч пролетариат отсөгөн, ВКП(б) Војвыв крајком вескөдлөмөн жүгөдїсны јөз- јаслыс врајсөс, буржуаз- нөй националїстјасөс, контр- революционнөй троцкїстјас- өс, кодјас тышкасїсны Ко- мї областөс Војвыв крајдө пыртлөм паныд да зїлліс- ны лөсөдны буржуазнөй ре- спублика.

Комі ужалыс јөз корөны Сыктывкар нїм вежны Ста- линкарө, ме шдщ на дїнө јїта асым гөлөс, Сталин јорт сетїс мїжанлы тащдөм бур, лөсыд, гажа олөмсө, і асыным столицанымөс кутам шуны сїдө нїмөн.

Ме ставнас сөдөмсан ош- ка Комі АССР-са Консти- туцијалыс проект.

Нарөднөй учїтельница— О. А. Малцева. Вылгорг.

Мї жуалам

Кор лөсөдасны пөрадок те- лефондөн обслүживајтөмын? Кор дугдасны телефонїсткајас мјасо- трест пыддї сетны редакция, рај- фо пыддї рајзо да с. в.

д.

Рамон Лемонедалы, Хоже фїаслы да Фелїпе Претеллы фїмитров јортлөн телеграмма

фїмитров јорт мөдөдїс Валенсїјад Рамон Лемоне- далы, испанїјаса рабочөй социалистическөй партијаса секретарлы, Хоже фїаслы, Испанїјаса коммунистическөй партијаса генералнөй секр- тарлы, Фелїпе Претел- лы, испанїјаса всеобщдөй рабочөй сојузса генералнөй секретарлыс ужсө времен- нө нубдылы, тащдөм со- фержанїјеа телеграмма:

„Испанскөй јөзөс дорјөм куза дејствїејаслыс меж- дународнөй једїнство лөсө- дөм јылыс мїжан вөзјөм вы- лө рабочөй социалистическөй интернационалса предсөда- телсан мїжанлы воїс тащдөм вочакыв:

„Тащдөм-жө шыөдчөм во- їс Валенсїјасан. Тывыјдө гөдгөрвоам вынөбра дејст- вїејаслыс коланлунсө да лубдөй кадса дорыс јонжы- ка тырөмадө решїмогтөн нубдны најсө. Асланым кбсјөмјас јылыс јүөртїм мї- јан испанскөй дугјаслы нөш- та насан посланїе вөтөд- на. Мїжан Интернационал ас- лас кывкутөм улын тырвы- јдө пөртас олөмө асыс дол- сө. Кыз ті гөданныд, мїжан интернационалса предсөда- теллөн нї секретарлөн абу-

өс колана полномочијеас сїдө нїмсан комїтетын уча- ствүтөм вылө, кодөс (ко- мїтетсө) ті вөзјанныд.

де Брукер.“

Формалнөй сама помкајас вылө ыстысөмөн,—колана полномочијеас абутөм,—со- циалистическөй рабочөй ин- тернационалса предсөдатель вешїс вескыд вочакывјыс мїжан вөзјөм вылө испанскөй јөзөс дорјөм куза кујїм Ин- тернационаллыс дејствїејас- сөс өтувтөм могыс кон- тактнөй комїтет лөсөдөм јылыс. Воздө кутам настаї- вајтны конкретнөй предло- женїејас вылын, кодјасөс вескөдөма социалистическөй рабочөй интернационалса ру- ководствоөн дејствїејас- лыс международнөй једїн- ство лөсөдөм вылө. Тајдө могыс-жө вөзјам азөдчыв- лыны коммунистическөй да социалистическөй рабочөй ин- тернационалјасса предст- вїтелјаслы.

Вочакывсө воөм бөрын јуртам.

Коммунистическөй Интер- национал Исполнїтельнөй Комїтет нїмсан—гене- ралнөй секретар — Г. фїМИТРОВ

Шыладорын комсомол организацијалөн ужыс бурмө

Шыладорса первїчнөй комсомольскөй организација- ын февраль төлыссан ком- соргөн ужалө избач дорөни- на јорт. Сысан ужыс ком- сомольскөй организацијалөн јона бурмїс. Организацијаын 11 комсомолец да томјөз- көдө некод ез ужав, вөлі паскалөма јубөм. Оні тајдө мїстөм торјыс комсомолец- јаслөн кутїс бырны. Најдө регуларнөја нубдалөны собраниејас. Ужалдө полїт- школа, став комсомолецјас воывлөны аккуратнөја.

Лыдысан керка бердын котыртөма војеннөй кру- жок, өнї велөдөны вїнтов- ка, музыкалнөй да јөктан кружокјас. Комсомолецјас участвүтөны зев активнөја. Бөрја собрание вылын шу- їсны котыртны анїрелїгїоз- нөй кружок.

Комсомолецјас да томјөз- пөвсын өнї котыртөма Ко- мї АССР-са Конституција- лыс проект велөдөм.

Организацијаын торја ком- сомольцјас ез выпїсывајтны некушдөм газет. Собрание шөктїс выпїшитны. I.

М. Гор'кїј кулөмлы во тырөм куза

Велїкөй пролетарскөй писател

Во сајын Советскөй Со- јузса ужалыс јөз, став ужа- лыс человечество пережї- вајтис ыжыд шөг. Кулі ве- лїкөй роч писател, кывлөн генїалнөй художник, социа- листическөй литературалөн рофоначалык, ужалыс јөз- лөн беззаветнөй друг, ком- мунизм фелдө вөсна музлы- төм бојец—Алексей Макси- мовїч Гор'кїј. „Ленин бө- рын Гор'кїјлөн кулөм—мед- са сөкыд воштөм мїжан страналы да человечество- лы“,—шуїс В. М. Молотов јорт М. Гор'кїјдө зөбїгөн Краснөй площад вылын траурнөй мїгїнг вылын.

Јөз пөвсыс петөм ыжыд мортлы Гор'кїјлы ковмїс аслас гөрбнас пїккөдны олө- мө асылы тусөд, медым кы- пөдчыны мїрөвөй культура

туганјасөд. Нан пөжалы- сөн, грузчїкөн, батракөн ужалөмөн, Россїјаса пом- төм просторјасөд скїтајт- чөмөн, Гор'кїј испытајтис ас- вылас капитализмлыс да роч царизмлыс став лөксө. Сїдө азгыліс, кызї медбурсы, мыј ем му вылас—морт, ка- пїталїзмлөн көјїнјас мїрын уродујтчө, шыкөдсө, тер- пїтө кывлытөм мученїејас да ізфевателство. Уж, код- лыс олөмсө, вөчө сїдөс гө- гөрвоанаөн да радујтчана- өн, капиталистическөй мїрын пөрдө проклатїеө. Гор'кїј став аслас творчество пыр нуїс мөвп социалистическөй обшество јылыс, көнї мортлөн став духовнөй да фїзическөй вынјасны кутас- ны зорїзавны, көнї уж лөб

радујтчанаөн, көнї морт вескөдчас аслас став ыж- данас да бергөдас асылыс эксплуататорскөй стројдн гусавлөм человеческөй до- стоїнство. „Морт,—тајдө кы- лө гөрдөја“,—гїжліс Гор- кїј. Но капитализм мїрын морт—немтор.

Аслас страстлыс, аслас темпераментлыс став вын- сө Гор'кїјсетїс капитализм- көд тыш вылө. Роч само- державїе преследујтліс „Песни о буревестнике“- лыс талантлївөй авторсө. Турмајас да ссылкајас ез чегны революционерөс. 1903-өд вөсан сїдө јїтө ас- сыс судбасө большевїст- скөй партијакөд, прїнимајтө активнөй участїе рабочөй двїженїеын, революционнөй тышын, сотруднїчајтө бол- шевїстскөй „Искраын“, гїжө листовкајас.

В. I. Ленин, кодї внима- тельнөја да төждысана от- носїтчїс пролетарскөй куль- тура петасјас дїнө, матыст-

чө Гор'кїјкөд, на костын заводїтсө перепїска. В. I. Ленин зев вылө донјавліс велїкөй писателлыс худо- жественнөй талантсө, „кодї (писателыс) вајїс да вајас всемїрнөй пролетарскөй двї- женїејелы уна пөлза“ (Ле- нїн). Тајдө кадас, вїстјаскөд да повестјаскөд өтщдщ, Гор'кїј гїжө замечательнөй роман „Мам“, кодөс сїөма рабочөй класс революцион- нөй тыш петкөдлөмлы.

1913-өд воын сїдө пома- лїс прекраснөй автобио- графическөй повест „Фет- ство“, кодї „В людях“ да „Мои университеты“ по- вестјаскөд, кодјасөс гїжө- ма сорөнжык, составїтис Гор'кїј олөм јылыс трїлогї- ја—царїзмлы да капитали- стическөй мїры паныда мы- жалана акт.

1921-өд воын В. I. Ленин корөм сертї Гор'кїј мунїс заграницаө (Капрї ді вылө) лечїтчыны, көнї олїс сїдө 1928-өд вөз. Тајдө кадас

сїдө гїжїс „Мои универси- теты“, роман „Дело Арта- моновых“ да заводїтис ужав- ны ноль тома епөпеја вы- лын „Жизнь Клима Самги- на“ вылын.

СССР-ө воөм бөрын, Гор- кїј паскөдїс активнөй лїте- ратурнөй да полїтическөй уж. Сїдө лої советскөй лї- тератураөн вескөдлысөн, „История гражданской вой- ны“, „История фабрик и заводов“, коллективнөй про- їзвөденїејас „Люди пяти- летки“, „Жизнь замеча- тельных людей“, „История молодого человека XIX столетия“ да мукөдөс ле- зөм котыргысөн да вдох- новлятысөн. I сїдө кадө сїдө воздө гїжалдө художе- ственнөй проїзвөденїејас. Тајдө кадас сїдө гїжө заме- чательнөй пїсөсајас „Егор Бу- лычев и другие“, „Достига- ев и другие“. Гор'кїј воздө ужалдө аслас е п о п е ј а „Жизнь Клима Самгина“ вылын. Гор'кїј куліс сїдө лунјасө, кор вөлі гїжө мед-

Мыӊон владејтисны манастырјас да попјас револуцијаӊ

Вичко ужалыс јӊзӊс век чуксавлис терпитӊмӊ, страдајтӊмӊ, „земној благојасыс“ ӊткажитӊмӊ. „Блаженны ншщје, јако тех јест царство небесноје“, — велӊдӊс „святӊј“ јевангелије. Ачыс-жӊ вичкоыс тајӊ заповедсӊ некор ез пӊртлы олмӊ.

Царскӊј правителствоса документјас, вичкојасса да манастырјасса архивјас петкӊдлӊны, мыј царскӊј Россијаын вичко владејтис гырыс озырлунасон.

Крепостној право 1861-ӊд воӊ оффициалноја вежтӊз вичко вӊли зев ыжыд рабo-владельцӊн. 1844-ӊд воса ревијја серти 50 губернаса вичкојасын лыдфысылсны 910866 душ, кодӊ налыс семјасӊ ӊтлаӊ бостӊмӊн лӊб 4,5 миллон мортыс не ешажык.

Крепостној право вежӊм бӊрын вичко колӊ зев ыжыд помешщикӊн. 60 јепархијаын вичко владејтис 2.948.841 фесатин муӊн. Соловецкӊј манастырлӊн вӊли 66.000 фесатин, Кожевирскӊј манастырлӊн вӊли 25.000 фесатин. Манакјас кын вӊлины гырыс пространствоа вајас, а черӊ кыжӊм да зверобојној промыс сетлисны налы зев гырыс доходјас.

Вичкојаслӊн разнӊј местајасын вӊлины уна домовладејтис (1909-ӊд воӊ сенӊмыс вӊли 50.000 дорыс унжык). Сӊмын Москваын да Петербургын манастырјаслӊн вӊли 1.320 домовладејтис ставкис подворјаснас. ӊтнас тајӊ собствѣнностыс донјавсылис 760 миллон шајт мында.

Вичкојаслӊн гырыс доходјасыс артмылисны казнајаыс бостӊм средствојасыс, движимӊј да недвижимӊј имуществојас експлоатација прѣбылјасыс, капитал прѣцентјасыс, быд пӊдӊс сборјасыс (кружечној, кошелковӊј), требајас вылӊ чукӊртӊмјасыс. Царизм бӊрја војасӊ вичко бостлис быд во казнаыс 40 млн. шајтыс не ешажык (1914-ӊд воын, например, вичко вылӊ оффициално вӊли сетӊма 57.069.901 шајт, неофициалноја сетӊмјасыс учот вылӊ бостны вермытӊм).

Россијаса православној вичко доходјас јылыс, сума јылыс, кодӊ мунис ужа-

лыс јӊзлӊн р'асајасновлыс паразитјаслыс зев ыжыд чукӊрӊс вӊдӊм вылӊ, висталӊб 1913-ӊд воса ташӊм сводка: казнаыс вӊли бостӊма 40 миллон шајт, му владејтисјасыс 39 миллон шајт, јепархиалној капиталјасыс прѣцентјас волсны кык миллон шајт сајас. Кружечној да кошелковӊј сборыс сетисны 6 миллон шајт гӊгӊр. Необязательној требајасыс, сисјас вузалдымыс волис 16 миллон шајт гӊгӊр. „Случајној“ доходјасыс вӊли 5.317.030 шајт 96 ур. 1913-ӊд воын став оффициалној поступленјејас вичколӊн вӊлины 117.760.211 шајт. Та динӊ-кӊ содтыны мукӊд доходјасӊс, 1913-ӊд воӊ вичко бостис доходсӊ 185 миллон шајтыс не ешажык.

Сы јылыс, кушӊм средствојас чӊжсылсны „святӊј батјас“ кijasӊ, тыдалӊ тащӊм лыдпасјасыс: Московскӊј митрополит быд во казнаыс бостлис 10.000 шајт, архирејскӊј керкаыс—8.000 шајт, Чудов манастырыс 6.000 шајт, Троицко-Сергиевскӊј лавраыс 12.000 шајт, Иверскӊј часовняыс—45.000 шајт, а ставсӊ 81.000 шајт; петербургскӊј митрополит онас бостлис 259.000 шајт, новгородскӊј архирејскоп—307.500 шајт (лунаас не уна сурс шајтыс ешажык), киевскӊј митрополит—84.000 шајт. Шенӊдана-ӊ, мыј „чудотворец“ Иоанн Кронштадтскӊј колӊ наследство 1.500.000 шајт зарнӊд?

Сулалӊ ставсӊ тајӊ тӊдны, медым лоӊ гӊгӊрвоана, мыј вӊсна попјас кijasас ӊружје кутӊмӊн отсавлисны контрреволуцијалы, белогвардејскӊј генералјаслы, интервентјаслы, помешщикјаслы, капиталистјаслы да кулакјаслы да мыј вӊсна најӊ ӊнија кадӊз колӊны советскӊј властлы да социалистическӊј строителстволы зев лок врагјасӊн. Пролетарскӊј револуција нещыштис материалној подув поповскӊј аппаратлыс, кодӊ ужавлис помешщикјас да капиталистјас вылӊ, а социалистическӊј строителстволӊн быд вылӊ успех торјӊдӊ вичкоыс уна сурс крестанаӊс да рабочӊјасӊс.

Ф. Олешчук.

Мӊс туша јаж щыкӊдӊсны

1937 воын тӊвнас Лӊзым сиктсӊветувса почта вылын ужалыс Паферина јортлӊн висмас мӊскыс, воас кулан выјӊ-нин. Паферина котӊрӊн мунас Кујбышев нима колхозын јуралыс Мартынов динӊ да вӊсан мӊссӊ корас вежны зонвѣа мӊскӊн. Мартынов дыр оз думајт, Пафериналы сетас висан мӊс вылӊ колхозыс медбур мӊссӊ некокӊд сӊгласујттӊг.

Некод тӊдлытӊг-жӊ и начкас висан мӊскӊс, јажсӊ катӊдас вӊрлезаниӊ стхановец-тысачникјаслы ӊтувјӊн сојӊм вылӊ. Тысачникјас кывласны, мыј лок јаж да бӊр мӊдӊдасны. Сек Мартынов јажсӊ здајтас завхоз Туробовлы. Туробов јажтӊ солалас да кекалас ваӊн пыдѣи карасинӊн, мыј вӊсна јажсӊ сојны ез шогмы да шыбитисны ортсӊ.

Колхозник.

Серпас вылын (шужавывсан вескыдвылӊ): Војвыв полус вывса зимовщикјас группалӊн начальник И. А. Папанин јорт, Војвыв экспедицијаса начальник О. Ј. Шмидт јорт да Советскӊј Сојузса Герој М. В. Водопјанов јорт.

Пресскӊшыс.

В. Лебедев—Кумач.

Живем мы весело сегодня

1. Ну, как не запеть в молодежной стране,
Где работа, как песня, звучит!
В стране, где гармонь отвечает зурне
И задорное сердце стучит.

Припев:

Растем все шире и свободней,
Идем все дальше и смелей.
Живем мы весело сегодня,
А завтра будет веселей. } 2 раза.

2. Ну, как не запеть, если счастье в руках
И его никому не отнять!
Ну, как не запеть, если мы в облаках,
Точно соколы, можем летать!

Припев.

3. Ну, как не запеть, если все впереди
И дорога пряма и светла!
Ну, как не запеть, если ждут на пути
И любовь и большие дела!

Припев.

4. Седой партизан, вдохновитель побед,
Погляди, как идет молодежь,
И станешь ты сам восемнадцати лет
И со смелой своей запоешь.

Припев.

5. Ну, как не запеть, если радость придет
И подскажет для песни слова!
Ну, как не запеть, если с нами поет
Молодая, родная Москва!

Припев.

Вӊзны челаӊӊс висӊмјасыс

Гожа кадын посли челаӊд меӊдона вермӊны висмыны мыт висӊмӊн. Медым вӊзны челаӊдс мыт висӊмыс быд јаслын да кагаӊс нонӊдыс быд мамлы колӊ тӊдны да соблудажтны гигиеническӊј правилӊјас.

Медсӊсӊ, посли челаӊдс, кагајасӊс колӊ вердны час серти да норма серти.

Мамјаслы, кодјаслӊн ем нонасыс кага, јаслысан матын ужалигӊн, быд 3 час мысти колӊ волины час жын кежлӊ вердны кагасӊ.

Кор мамјас ужалӊны јаслысан ылын, рытнас кагаӊс оз ков нонӊдны пӊттӊз ӊтпырјӊс, а первојсӊ сетны ичӊтика, сесса нонӊдны мӊдыс, вӊлис пӊттӊзыс.

Тышканы гутјаскӊд, најӊ медса јона паскӊдӊны мыт висӊм. Оз ков леґны гутјасӊс комнатаӊ, оз ков колы сојан торјас вевттытӊ.

Тышканы сӊстӊмлуна понда, кыз јаслын сӊжӊ и гортын. Быд кагалы сетны торја тастӊ, ичӊт кагалы торја резина нон. Кагаӊс немызӊ оз поґ вердны мӊс нонӊн, сурӊн да куртчалӊм наныс вӊчӊм нонӊн, сенӊ чукӊрмӊ уна најт да зараза, код пыр кага ӊдӊ вермӊ висмыны.

Кага нонӊдтӊз быд мамлы кӊс колӊ сӊстӊма мыскыны, мыскыны нонјурјасӊс да чышкыны ватаӊн, сӊмын сы бӊрын-нын заводитны вердны кагасӊ.

Јаслын ужалысјаслы колӊ лоны сӊстӊмӊн. Челаӊдс вердны заводиттӊз мыссыны аслыныс јаж мысӊдӊны челаӊдс. Быд кагалы лӊсӊдны торја кичышкӊд.

Сӊмын тајӊ торјасӊс соблудажтӊмӊн ми вермам вӊзны челаӊдс гожа кадын мыт висӊмыс.

Размыслова.

Самодур Казаков да Вишератин

Мордӊна фелдшер Казаковлӊн гӊтырыс Казакова Пелагија Александровна 4 челаӊдӊн локтис таво гортас—Кӊрткерӊсӊ.

Сылыс усадбасӊ 2 во сајын колхоз правленје сетлис мӊд колхозниклы. Локтӊм бӊрас Казакова сетлис Калинин нима колхоз правленјеӊ 3 шыӊдчӊм усадба корӊм куза. Колхозса јуралыс Вишератин первојсӊ ылӊдлис—сетам-пӊ ассыӊ усадбатӊ, а бӊрвылас шуис „немытыс ог сетӊј“.

Секӊ Казакова шыӊдчылис рајисполкомӊ. Рајисполкомса прѣдседателӊс вежыс Нестеров да рајзоныс агроном Покровскӊј щӊктисны сиктсӊветӊс сетны Казаковалы ассыс горт динса усадбасӊ.

Сы бӊрын Казакова медалис выј заводлыс вӊв да гӊрысӊс и ассыс, усадбасӊ заводитис гӊрны. Сылыс гӊрӊмсӊ азис сиктсӊветса јуралыс Казаков, корис ас динас гӊрысӊс да пырґетӊм пыр щӊктис вӊвсӊ нуны, „он-кӊ ну, шуӊ Казаков, астӊ и вӊвтӊ арестујта“. Гӊрыс повзис да вӊвсӊ нуис. Аскинас Казакова челаӊдыскӊд петис усадбаӊ картупель пуктыны зырјӊн. Нефырмысти локтис сылӊн сусебис Петр Иванович—кодлы мусӊ сетлисны да висталис, мыј сиктсӊветса јуралыс Казаков сылы сетис „приказ“, „кӊв Казаковалӊн и пуктыссис-нин те выл пӊв гӊр“. Неуна гӊрӊм бӊрын Петр Иванович мунис бӊр. Аскинас Казакова динӊ локтис мӊд сусебис Јегор Иванович да бара кутис шуны, мыј сӊјӊс сиктсӊвет мырдӊн щӊктӊ гӊрны. Секӊ Казакова мунис сиктсӊветса јуралыс динӊ да јуалис Казаковлыс „мыјла-нӊ таґи изфевајтчанныд ме вылын, меным ӊд та вӊсна Сыктывкарӊ лӊб леччывын“, а јуралыс сы вылӊ сӊмын гӊрӊдис: „Ме вӊсна кӊв Москваӊз Калинин дорӊз мун, ґик вескоӊ“. Сесса Казаковакӊд ез и понды сорнитны.

Тајӊ сӊмын ӊти серпас, кызӊ Кӊрткерӊс сиктсӊветса јуралыс самодур Казаков да Калинин нима колхозын јуралыс асыра Вишератин изфевајтчӊны јӊз вылын, ыжыдалӊны да повчӊдлӊны арестјасӊн. Ескам, мыј рајисполком да рајпрокурор ӊлӊдасны тајӊ ретивӊј самодурјасӊс, медса-нин специалист семја вылын изфевајтчӊмыс.

Кӊрткерӊсса.

Пошта куд

„Выл Нылыз“ колхоз правленјелы. Материал мӊдӊдӊма РОМ-ӊ.

Ответствен. редактор & Г. ГОРЧАКОВ.